

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (- 5 -)

Cím: Egy „bizalmas kortárs”

Forrás: Magyarország

Bp.
(Helv)

1944. III. 4.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

1190

Személy

16 Egy „bizalmas kortárs” visszaemlékezés az uri murikra és a „Stefánián” elsüllyedt régi világra

Ma, amikor a taxi is lassankint „kimegy a divatból” aligha jut az emberek eszébe a régi „békebeli” fiákeros. „Pincsel” a fején, a szarvasbőrkesztyűbe hajtó pepitanadrágos bérkocsis, aki nem afféle közönséges földi halandó volt — mint vélnéd ma —, ami a rangját illeti. Nagyurak bizalmasa volt ő, akiknek a mesterségéhez hozzátartozott a — titoktartás is. „Géperejű kocsi” akkor még nem volt, akiknek a dolguk sürgős volt, nem vehettek más közlekedési eszközt igénybe, csak a lóvasutat vagy a bérkocsit. Az előbbire sokszor órát, félórát kellett várni, pedig a békeidők csöndes tempójában is akadtak olyan emberek, akiknek sürgős útjuk volt. De a legtöbben azért „passzióból” vették igénybe a „gumirádlit” az „ekvipást”, hogy végigkocsikázzanak Budapest utcáin és a „Stefánia” lombos platánjai alatt. A diákok nem a moziba vitték az ideáljukat, de meghívták kocsikázni a Ligetbe. Persze csak úgy elseje körül, mikor megérkezett otthonról a havi koszt pénz.

A nagyurak „barátja”

Mindezeket Stettner Pista bácsitól tudjuk, a mult század híres, talán leghíresebb fiákeresétől, akinek húszkötetre való mondanivalója van, csak lenne rá idő meghallgatni.

Most nyolcvannégyéves az öreg. Pest-szentlőrincen él a saját házában. Nyáron keresztül ő munkálja a kertet. Egyik unokája doktor, a másik vegyészmérnök. Senki sem folytatta az ő mesterségét, igaz, nem is igen volt erre lehetőség. A világháború után, fokozatosan megszűnt a bérkocsiforgalom és a fiatalabbak átváltották az engedélyüket taxira.

Még ma is látszik az öreg Stettneren, hogy valamikor szép ember lehetett, mint ahogy az is volt. Kicsit hetykén dicsekszik, mondja is, hogy ő volt a nők kedvenc bérkocsisa. Minden színész nőt rendelte magához sétakocsizásra. Fiatalos fény gyullad kék szemében, mikor a mult-ról beszél. Szavai nyomán szinte megelevenednek előttünk a visszafelé forgatott képek. Látjuk a „kravátlis” sétapálcás gavallérokat és a malomkeréknagyságú kalapban a darázsderekű dámákat.

— Nemcsak a pesti nagyurak kocsisa voltam, hanem a külföldieké is, — mondotta Stettner István. Mert négy nyelven beszéltem olyan jól, mint magyarul s ez abban az időben még ritkaság volt, pláne a bérkocsisoknál. Majd minden főherceget ismertem. Rudolf trónörökösét kétszer kocsikáztattam végig „a inkognitó” (így mondja) a ligetben.

— Egyszer egy nyári zápor is elkapott bennünket — meséli. — Közécsaptam a lovaknak, hogy minél előbb fedett helyre vigyem öfenségét, de hátulról lefogta a kezemet.

— „Hagyja csak barátom!” szolt mosolyogva —, legalább lehűt egy kicsit ez a zápor.

— Mert hajnalban történt ez az eset, — mosolyog huncutul az öreg, — előzőleg nagyot mulatott öfensége.

— Jenő főherceget is sokat kocsikáztattam, — folytatja —, öfensége igen szorgalmas színházlátogató volt.

— Indruch József barátommal felváltva kocsikáztattuk a külföldi hírességeket és uralkodókat, — mondja kicsit büszkén az öreg. X. gróf rendelt meg bennünket és ilyenkor nem is vállalhattunk más fuvart, mert sohasem tudtuk melyik pillanatban hívnak bennünket.

— Felváltva inspekciónak a velszi herceg fogadója előtt, — folytatja a visszaemlékezéseit, — sokszor magánfogató jött érte, de mi ilyenkor is megkaptuk a napidíjat. Sokat mulatott Pesten ő is. Milán szerb király is, aki míg Magyarországon tartózkodott, mindig kivilágos virradatkor tért haza a szállására. Emlékszem, egyszer az orfeum előtt vártam rá, meg a kíséretére, már záróra is elmúlt s ők még mindig nem voltak sehol. De nem mozdultam egy lépést sem, vártam türelmesen. Már nem győztem a várást, a lovak is türelmetlenkedtek, bementem hát a színházba az öltözőkön keresztül. Életemben azóta sem láttam olyan murit! —

— mondja az öreg, szinte még most is csodálkozva. Két cigánybanda húzta az üvegekkel megrakott asztal előtt és azt kiabálta, hogy addig nem fekszik le, míg meg nem tanulja a csárdást. Tanítgatták a lányok, egyik a másik után próbálkozott, mert volt körülötte vagy tíz. De egyiknek sem sikerült, mert öfenségének mindig összeakadt a lába...

A virágkorzó

Említettem, hogy a színésznők is mindig engem hívtak, — folytatja kicsit büszkén az öreg Stettner. — Pálmay Ilka „Pista lelkenek” szólított és ha bemen valahová ebédelni, mindig kiküldött egy liter bort a pincértől. Mert ott vártam vendéglő előtt, amíg megebédelt. Az egyik kocsiversenyen, én nyertem meg Kür Klárral az első díjat. A művésznő sajá kezűleg díszítette fel a kocsimat a szobalányával, meg egy virágüzlet tulajdonosával. Csupa kék nefelejcs, meg fehér szeké díszítette a kocsit. — Még a lovak fején is virágfüzér volt, — sóhajtott vágyakozó visszaemlékezéssel. Kétszer fordultunk végig a Stefánián, — csillan fel az utolsó békebeli bérkocsis szeme, — kétoldalt sűrű sorokban álltak az emberek és mindenki tapsolt, meg éljenezett, mikor elhajtottam előttük. — Küry nagysága is nagyon szép volt, — bólint elismerőleg —, csupa fehér meg kék fodor és nevetett, és csókokat dobált az mbereknek. Mi nyertük meg az első díjat. — fejezi be büszkén Stettner István.

És ebben a „mi” szócskában benne van a régi világ bérkocsisainak minden büszkesége... (— s —)